

iskrčiti. Prirodno je, da se zemlja, koju tek treba iskrčiti, daje uz povoljnije uvjete. Budući da je na Korčuli najvažnija grana zemljoradnje bilo vinogradarstvo, to se najviše ugovora tiče baš toga. Najčešći je slučaj, kad se nekome dâ zemlja, da je iskrči i zasadi lozom, te se u ugovoru odredi rok, do kojeg je mora laborator iskrčiti i zasaditi, a poslije toga roka razdijele laborator i gospodar iskrčenu i zasađenu zemlju između sebe na polovicu tako, da svaki od njih postane potpuni vlasnik svoje polovice i od nje može činiti što hoće. Što je pak bilo s plodom, koji bi se dobio sa zemlje do izminuća roka? Tu se nije postupalo jednako. U nekim ugovorima ugovoreno je, da se četvrtina ili polovina ili petina ploda kroz to vrijeme dâ gospodar, a u nekim je ugovoreno, da čitav prihod kroz to vrijeme pripada laboratoru. U nekim se o tom ništa izričito ne kaže. Dakako ovaj običaj davanja zemlje na obrađivanje imao je svojih modifikacija u pojedinim slučajevima, i u nekim ugovorima poblize bi se specijalizirale neke okolnosti, a u drugim ne bi (na pr. na čiji se trošak krči zemlja). Tako na pr. ima slučajeva, gdje je određen stalni rok, kroz koji zemlja mora biti zasađena i iskrčena, ali se poslije ovog roka određuje još jedan drugi rok, kroz koji laborator i dalje obrađuje zemlju uz stanovite uvjete, a tek po izminuću toga drugog roka zemlja se dijeli na polovicu. Radi bolje ilustracije navest ćemo za ovaj slučaj neke primjere. Prema ugovoru od 15. veljače g. 1372. plemić Vidoš Prvošević dao je Pribilu Ratkoviću dva komada zemlje u polju Lumbarde, da ih zasadi lozom i voćkama u roku od osam godina; kroz to vrijeme ima Pribil davati Vidošu osminu prihoda, a nakon izminuća ovog roka Pribil mora obrađivati zemlju još tri godine i kroz to vrijeme davati četvrtinu, a tek tada, dakle nakon 11 godina od sklapanja ugovora, ima se zemlja razdijeliti između njih na polovicu. Dobrica, kći pok. Vidoša Prvoševića, dala je 8. rujna 1388. Martinu Lukšiću zemlju, da je iskrči i zasadi u roku od šest godina i to toliko zemlje, koliko bude mogao, a poslije šest godina ima se zemlja razdijeliti na polovicu; ipak ako se sviđa Dobrici, Martin je dužan cjelokupnu iskrčenu zemlju obrađivati još za četiri godine. Plemić Antun Prvošević dao je 19. siječnja 1409. Radiću Radetiću jednu zemlju, da je zasadi lozom u roku od pet godina, a zatim, da je obrađuje još dvije godine i kroz to vrijeme prima sve plodove sa te zemlje. Poslije toga drugog roka ima se zemlja između njih razdijeliti na polovicu. Radić je pak još dužan na svakom gonjaju